

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീമാൻ വേംകടനാഥാർയഃ കവിതാർക്കികകേസരീ |

വേദാന്താചാർയവർയോ മേ സന്നിധത്താം സദാ ഹൃദി ||

|| ഉദ്ധവ ഗീതാ -
ഏകോനവിംശതിതമോഽധ്യായഃ ||

This document has been prepared by*

Sunder Kidambi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness *śrīmad āṇḍavan* of *śrīraṅgam*

*This was typeset using skt and Hellingman's T_EX for Malayalam.

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

॥ ഉദ്ധവ ഗീതാ - ഏകോനവിംശതിതമോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീഭഗവാനുവാച

അഥ തേ സംപ്രവക്ഷ്യാമി സാംഖ്യം പൂർവ്വൈർവ്വിനിശ്ചിതം |
യദ് വിജ്ഞായ പുമാൻ സദ്യോ ജഹ്യാദ് വൈകൽപികം ഭ്രമം || 19.1 ||

ആസീജ്ജ്ഞാനമഥോ അർത്ഥ ഏകമേവാവികൽപിതം |
യദാ വിവേകനിപുണാ ആദൗ കൃത്യുഗ്ഗേയുഗേ || 19.2 ||

തന്മായാഹലരുപേണ കേവലം നിർവ്വികൽപിതം |
വാങ്മനോഽഗോചരം സത്യം ഭിധ്യാ സമഭവദ് ബൃഹത് || 19.3 ||

തയോരേകതരോ ഹൃർത്ഥഃ പ്രകൃതിഃ സോഭയാത്മികാ |
ജ്ഞാനം ത്വന്യതമോ ഭാവഃ പുരുഷഃ സോഽഭിധീയതേ || 19.4 ||

തമോ രജഃ സത്ത്വമിതി പ്രകൃതേരഭവൻ ഗുണാഃ |
മയാ പ്രക്ഷോഭ്യമാണായാഃ പുരുഷാനുമതേന ച || 19.5 ||

തേഭ്യഃ സമഭവത് സൂത്രം മഹാൻ സൂത്രേണ സംയുതഃ |
തതോ വികുർവ്വതോ ജാതോഽഹംകാരോ യോ വിമോഹനഃ || 19.6 ||

വൈകാരികസ്തൈജസശ്ച താമസശ്ചേത്യഹം ത്രിവൃത് |
തന്മാത്രേന്ദ്രിയമനസാം കാരണം ചിദചിന്മയഃ || 19.7 ||

അർത്ഥസ്തന്മാത്രികാജ്ജ്ഞേത താമസാദിന്ദ്രിയാണി ച |
തൈജസാദ് ഭേദതാ ആസന്നേകാദശ ച വൈകൃതാത് || 19.8 ||

മയാ സഞ്ചോദിതാ ഭാവാഃ സർവ്വേ സംഹത്യകാരിണഃ |
അണ്ഡമുത്പാദയാമാസുർമ്മമായതനമുത്തമം || 19.9 ||

തസ്മിന്നഹം സമഭവമണ്ഡേ സലിലസംസ്ഥിതൗ |
മമ നാഭ്യാമഭൂത് പദ്മം വിശ്വാഖ്യം തത്ര ചാത്മഭൂഃ || 19.10 ||

സോഽസൃജത്തപസാ യുക്തോ രജസാ മദനുഗ്രഹാത് |
ലോകാൻ സപാലാൻ വിശ്വാത്മാ ഭൂർഭൂവഃ സ്വരിതി ത്രിധാ || 19.11 ||

ദേവാനാമോക ആസീത് സ്വർഭൂതാനാം ച ഭൂവഃ പദം |
മർത്ത്യാഭീനാം ച ഭൂർലോകഃ സിദ്ധാനാം ത്രിതയാത് പരം || 19.12 ||

അയോഽസുരാണാം നാഗാനാം ഭൂമേരോകോഽസൃജത് പ്രഭൂഃ |
ത്രിലോക്യാം ഗതയഃ സർവ്വാഃ കർമ്മണാം ത്രിഗുണാത്മനാം || 19.13 ||

യോഗസ്യ തപസശ്ചൈവ ന്യാസസ്യ ഗതയോഽമലാഃ |
മഹർജ്ജനസ്തപഃ സത്യം ഭക്തിയോഗസ്യ മദ്ഗതിഃ || 19.14 ||

മയാ കാലാത്മനാ ധാത്രാ കർമ്മയുക്തമിദം ജഗത് |
ഗുണപ്രവാഹ ഏതസ്മിന്നുന്മജ്ജതി നിമജ്ജതി || 19.15 ||

അണുർബൃഹത് കൃശഃ സ്ഥൂലോ യോ യോ ഭാവഃ പ്രസിദ്യതി |
സർവ്വോഽപ്യുഭയസംയുക്തഃ പ്രകൃത്യാ പുരുഷേണ ച || 19.16 ||

യസ്തു യസ്യാദിരന്തശ്ച സ വൈ മധ്യം ച തസ്യ സൻ |
വികാരോ വ്യവഹാരാർത്ഥോ യഥാ തൈജസപാർത്ഥിവാഃ || 19.17 ||

യദുപാദായ പൂർവ്വസ്തു ഭാവോ വികുരുതേഽപരം |
ആദിരന്തോ യദാ യസ്യ തത് സത്യമഭിധീയതേ || 19.18 ||

പ്രകൃതിർഹ്യസ്യോപാദാനമാധാരഃ പുരുഷഃ പരഃ |
സതോഽഭിവൃഞ്ജകഃ കാലോ ബ്രഹ്മ തത്ത്രിതയം ത്വഹം || 19.19 ||

സർഗ്ഗഃ പ്രവർത്തതേ താവത് പൗർവ്വാപർയേണ നിത്യശഃ |
മഹാൻ ഗുണവിസർഗ്ഗാർത്ഥഃ സ്ഥിത്യന്തോ യാവദീക്ഷണം || 19.20 ||

വിരാൺമയാഽഽസാദ്യമാനോ ലോകകൽപവികൽപകഃ |
പഞ്ചത്വായ വിശേഷായ കൽപതേ ഭൂവനൈഃ സഹ || 19.21 ||

അന്നേ പ്രലീയതേ മർത്ത്യമന്നം ധാനാസു ലീയതേ |
ധാനാ ഭൂമൗ പ്രലീയന്തേ ഭൂമിർഗ്ഗന്ധേ പ്രലീയതേ || 19.22 ||

അപ്സു പ്രലീയതേ ഗന്ധ ആപശ്ച സ്വഗുണേ രസേ |
ലീയതേ ജ്യോതിഷി രസോ ജ്യോതീ രൂപേ പ്രലീയതേ || 19.23 ||

രൂപം വായൗ സ ച സ്പർശേ ലീയതേ സോഽപി ചാംബരേ |
അംബരം ശബ്ദതന്മാത്ര ഇന്ദ്രിയാണി സ്വയോനിഷു || 19.24 ||

യോനിർവ്വൈകാരികേ സൗമ്യ ലീയതേ മനസീശ്വരേ |
ശബ്ദോ ഭൂതാദിമപ്യേതി ഭൂതാദിർമ്മഹതി പ്രഭുഃ || 19.25 ||

സ ലീയതേ മഹാൻ സ്വേഷു ഗുണേസു ഗുണവത്തമഃ |
തേഽവ്യക്തേ സംപ്രലീയന്തേ തത് കാലേ ലീയതേഽവ്യയേ || 19.26 ||

കാലോ മായാമയേ ജീവേ ജീവ ആത്മനി മയുജ്ജേ |
ആത്മാ കേവല ആത്മസ്ഥോ വികൽപാപായലക്ഷണഃ || 19.27 ||

ഏവമന്വീക്ഷമാണസ്യ കഥം വൈകൽപികോ ഭ്രമഃ |
മനസോ ഹൃദി തിഷ്ഠന്തേ വ്യോമ്നീവാർക്കോദയേ തമഃ || 19.28 ||

ഏഷ സാംഖ്യവിധിഃ പ്രോക്തഃ സംശയഗ്രന്ഥിഭേദനഃ |
പ്രതിലോമാനുലോമാഭ്യാം പരാവരദ്യശാ മയാ || 19.29 ||

|| ഇതി ഏകോനവിംശതിതമോദ്യായഃ ||